

Åpenhetsloven – redegjørelse for aktsomhetsvurderinger

1. Innledning	1
2. Oversikt over organisering, ansvarsområder og retningslinjer for oppfølging av åpenhetsloven	1
2.1 Organisering av virksomheten	1
2.1.1 Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode	2
2.2 Mestas driftsområde	2
2.3 Ansvarsområder og fordeling av oppgaver	2
2.4 Rutiner for håndtering av faktiske og mulige konsekvenser om avdekkes gjennom aktsomhetsvurderingen	3
3. Aktsomhetsvurderinger utført i 2025	3
3.1 Kartlegging av leverandørkjede	3
3.2 Prioritering av leverandørkjede	3
4. Tiltak for identifiserte risikoer	3
4.1 Risikovurdering av egen virksomhet	3
4.2 Risikovurdering av leverandørkjede	4
4.3 Gjennomførte tiltak i 2025	5
5. Faktiske avdekkede negative konsekvenser	7
5.1 I egen virksomhet	7
5.2 I leverandørleddet	7

1. INNLEDNING

Åpenhetsloven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester, og sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (§ 1.Lovens formål). For å realisere åpenhetsloven og bidra til et ansvarlig næringsliv skal Mesta kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan risiko for negativ påvirkning skal håndteres. Etter lovens § 5 skal resultatene fra aktsomhetsvurderingene offentliggjøres gjennom en årlig redegjørelse.

Dette dokumentet inneholder en redegjørelse for aktsomhetsvurderingene Mesta har utført i perioden fra 1. januar 2025 til 31. desember 2025. Formålet med redegjørelsen er å gi allmennheten innsikt i nøkkelfunnene fra aktsomhetsvurderingene og hvilke tiltak Mesta har iverksatt. Aktsomhetsvurderingene dekker også Mestas datterselskaper.

Redegjørelsen dekker:

- **Punkt 2:** En beskrivelse av Mestas organisering, ansvarsfordeling under åpenhetsloven, samt selskapets rutiner for håndtering av konsekvenser som avdekkes gjennom aktsomhetsvurderinger
- **Punkt 3:** Informasjon om hvordan aktsomhetsvurderingen er gjennomført
- **Punkt 4:** Iverksatte tiltak for å følge opp resultatene fra aktsomhetsvurderingene
- **Punkt 5:** Faktiske avdekkede negative konsekvenser

2. OVERSIKT OVER ORGANISERING, ANSVARSOMRÅDER OG RETNINGSLINJER FOR OPPFØLGNING AV ÅPENHETSLOVEN

2.1 Organisering av virksomheten

Mesta er eid av Nærings- og fiskeridepartementet og har to registrerte datterselskaper; Mesta Eiendom AS og Mesta Sverige AB. Det er kun Mesta AS som er omfattet av virkeområdet til åpenhetsloven (jf. Lovens §2 og §3) og som er inkludert i denne redegjørelsen.

2.1.1 Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

I fjorårets redegjørelse var Rail Infrastructure AS (RIAS) omfattet av den generelle redegjørelsen til Mesta, og ulikheter ble påpekt. I år er RIAS fusjonert inn i Mesta 1. oktober 2025, og omfattes derfor av den overordnede redegjørelsen.

2.2 Mestas samfunnsoppdrag

Mesta bygger, vedlikeholder og utvikler norsk infrastruktur på oppdrag fra offentlige og private kunder. Om lag 38 prosent av våre anskaffelser er knyttet til underentrepriser fra norske selskaper. Øvrig innkjøp er primært fra norske leverandører, med noen få unntak.

2.3 Ansvarsområder og oppgavefordeling

Hovedansvaret for oppfyllelse av plikter etter åpenhetsloven for Mesta definert i prosedyre ved samme navn og ansvaret tilfaller administrerende direktør. Innkjøp i Mesta er ansvarlig for at det blir gjennomført aktsomhetsvurderinger i Mestas leverandørledd, mens HMS, kvalitet, bærekraft og HR er ansvarlig for aktsomhetsvurderinger i egen virksomhet. Mesta stiller sine leverandører ansvarlig for oppfølging av åpenhetsloven mot sin leverandørportefølje gjennom sjekklister i forkant av avtaleinngåelse, standardvilkår knyttet til avtale der både åpenhetsloven, etiske prinsipper, miljøklausuler, samt mulighet for revisjon inngår. Leverandørene opplyses om Mestas etiske retningslinjer og jevnlig evaluering møter har blant annet som tema åpenhetslovsoppfølging knyttet til leverandør oppfølging. Det er opprettet en prosedyre for oppfyllelse av plikter etter

* RIAs inngår her

åpenhetsloven for Mesta som beskriver oppfølging av åpenhetsloven internt og mot leverandører knyttet til aktsomhetsvurderinger og håndtering av avvik.

2.4 Rutiner for håndtering av faktiske og mulige konsekvenser som avdekkes gjennom aktsomhetsvurderingen

Mesta følger OECDs veileder for gjennomføring av aktsomhetsvurderinger, herunder punkt 2.3 og punkt 2.4 om iverksettelse og oppfølging av tiltak etter funn av faktiske eller mulige konsekvenser i Mestas virksomhet. Funn i revisjoner rapporteres i Mestas avvikshåndteringssystem og følges opp av en dedikert fagavdeling.

3. AKTSOMHETSVALDERINGER UTFØRT I 2025

3.1 Kartlegging av leverandørkjede

Mesta benyttet 7180 unike leverandører i 2025. 1,14 prosent av Mestas innkjøpsvolum, er såkalt utenlandsinnkjøp. Mesta har registrert 82 utenlandske leverandører, som betyr at 1,1 prosent av Mestas innkjøp er knyttet til utenlandske leverandører i antall. 58 av disse 82 er enten svenske eller danske.

For å gjennomføre en risikovurdering av leverandørkjeden, har Mesta benyttet Morescopes modul for åpenhetsloven til å utføre en objektiv risikovurdering av samtlige leverandører. Systemet er basert på OECDs retningslinjer og krav fra åpenhetsloven §4. Datagrunnlaget er Mestas leverandørregister, leverandørtransaksjoner, samt 15 globale risikoindikatorer for brudd på menneskerettigheter, brudd

på anstendig arbeidsforhold, brudd på økonomiske- og skattemessig lovgivning samt en vurdering av klimapåvirkning. Basert på denne dataen gir systemet hver enkelt leverandør en separat risikoscore for klima-, sosiale, og styringsmessige forhold, samt en summert total risikoscore.

3.2 Prioritering av leverandørkjeden

Data fra systemet angir terskelverdier for risikoscore og innkjøpsbeløp. Samtlige leverandører over terskelverdiene er underlagt en subjektiv risikovurdering som utføres av en arbeidsgruppe bestående av ansatte innen HMS og kvalitet, innkjøp, bærekraft og HR. Både subjektive innspill og fakta basert på dagsaktuell kunnskap og erfaring spilles inn fra deltagere i arbeidsgruppen.

Mesta jobber kontinuerlig for å overholde sine egne forpliktelser om at alle skal ha en trygg arbeidsdag.

Kombinasjonen av Morescopes objektive analyse og de subjektive innspillene, danner grunnlaget for hvilke leverandører man iverksetter tiltak mot. Prioriteringen er basert på grundige analyser, men prioriterer innkjøpskategoriene og/eller leverandørene som utgjør størst risiko for mulige negative konsekvenser for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Arbeidsgruppen definerer også hvilke tiltak som må iverksettes.

I tillegg til tiltak definert ut fra denne prosessen, har det satt opp tiltak løpende med bakgrunn i oppdatert makroinformasjon. Dette gjelder som for eksempel varsomhet rundt handel fra Israel.

Begrensningen førte til at man valgte ut 20 leverandører i Mestas leverandørkjede som man har eller skal utføre tiltak ovenfor, eksempelvis oppfølgingsspørsmål til leverandør, bransjesjekk, leverandørmøter, revisjon.

Mesta hadde hovedfokus på disse temaene i 2025:

- Transport (startet med kartlegging av kategorien der man følger opp videre i 2026)
- Renovasjon og avfall
- Underentreprenører
- Bane (fusjon av RIAS med Mesta)
- Trafikkdirigering
- Rekkverk (salg av avdelingen og overføring av egne ansatte)
- Skogdrift (EUDR – avskogsinsdirektivet der vi har vurdert tømmer, gummi og kaffe)
- Utenlandske leverandører
- Annet: Forbud russisk opprinnelse på stålprodukter, og kartlegging Israel opprinnelse generelt

I tillegg til tiltak rettet mot dette leverandørutvalget, er risikobildet i markedet fulgt opp gjennom blant annet månedlige markedsrapporter. Rapportene trekker fram aspekter man må være særskilt observante på og risikominimerende tiltak som må gjennomføres mot våre leverandører. Det er også avholdt månedlige møter om åpenhetsloven hvor eventuelle nye risiko-

faktorer, som kunne påvirke prioriteringen etter den initiale aktsomhetsvurderingen, har blitt diskutert og vurdert.

4. TILTAK FOR IDENTIFISERTE RISIKOER

Mestas prosedyre for oppfyllelse av åpenhetsloven definerer følgende:

«Tiltak for å stanse, forebygge og redusere negativ påvirkning/skade

- Basert på risikokartlegging og prioritering/vesentlighetsvurdering skal konkrete tiltak vurderes og besluttes av fagansvarlige
- Tiltak kan gjennomføres direkte overfor leverandører/grossister fra vår virksomhet eller ved en fellehenvendelse fra bransjen gjennom bransjeforening eller andre samarbeidspartnere»

4.1 Risikovurdering av egen virksomhet

Mesta har gjennomført risikovurdering av egen virksomhet. Mestas arbeid utføres i Norge og tjenestene Mesta utfører omfattes av arbeidsmiljøloven. Mye av produksjonsvirksomheten i Mesta medfører faremomenter. En stor del av arbeidet foregår på eller langs trafikkerte veier, i høyden, i fjell eller under vann. Mesta jobber kontinuerlig for å overholde sine egne forpliktelser om at alle skal ha en trygg arbeidsdag. Med trygg arbeidsdag menes trygg fra fysisk, kjemisk, biologisk og psykososial påvirkning som kan gi akutte skader, senskader eller sykdom. I tillegg evaluerer og reviderer vi alle sikkerhetsplaner løpende. Alle ansatte og innleide mannskaper er pålagt å gjennomføre sikkerhetskurs

før de kan arbeide på, langs eller ved vei. Mesta er sertifisert i henhold til ISO 14001 (miljøledelse), ISO 9001 (kvalitetsledelse) og ISO 45001 (arbeidsmiljøledelse) og gjennomgår revisjoner jevnlig for å sikre at selskapet arbeider systematisk med arbeidsmiljø, ytre miljø og kvalitetsledelse. I tillegg har Mesta et omfattende internrevisjonsprogram og utfører årlig et stort antall revisjoner av egne prosjekter innen områdene kvalitetsstyring, HMS, HR og seriøsitet. Det ble ikke avdekket noen brudd på menneskerettighetene under intern- og eksternevisjoner som ble utført i 2025. Intern- og eksternevisjoner avdekket mindre avvik innen temaet anstendige arbeidsforhold, se mer under pkt 5.

4.2 Risikovurdering av leverandørkjede

I utvalget beskrevet i pkt. 3.2, ble det avdekket flere mulige risikofaktorer i Mestas leverandørkjede. Som nevnt i punkt 3.1, er risikoene definert med bakgrunn i: Selskapets leverandørregister, leverandørtransaksjoner, samt 15 globale risikoindikatorer for brudd på menneskerettigheter, brudd på anstendig arbeidsforhold, brudd på økonomisk- og skattemessig lovgivning samt en vurdering av klima-påvirkning.

Til høyre følger en oversikt over de bransjene Mesta har valgt å jobbe med i 2025, og tilhørende risikoer Mesta har fokusert på i oppfølgingen.

Innkjøpskategori	Prioritert risiko	Geografi
Transport	<ul style="list-style-type: none"> - Forhøyet score på sosiale forhold (risiko knyttet til lønns- og arbeidsforhold) - Forhøyet score på klima (sektoren står for store klimagassutslipp) 	Europa
Renovasjon og avfall	<ul style="list-style-type: none"> - Forhøyet score på styringsmessige forhold (nedstrøms) - Vi prioriterer oppfølging av den største aktøren vi anser som størst risiko for vår organisasjon og endeliktet for avfallet (Norsk Gjenvinning). 	Europa
Underentreprenører (UE)	<ul style="list-style-type: none"> - Vi har vurdert at våre leverandører innen denne kategorien er norske leverandører og har forhøyet utslag på sosialt under ESG kriteriene. De har imidlertid høy score på miljø, som har med bruk av fossilt drivstoff å gjøre. I anbud der klima er en del av tildelingskriteriene, så søker Mesta etter UE-er som med nullutslippskjøretøy og er med på å omstille kjøretøyparken hos UE gjennom å betale premium for nullutslippsmateriell. Det er utført dokument-sjekk på lønns- og arbeidsvilkår - Prioriterte leverandører valgt ut for videre oppfølging i 2026 	Norge
Bane	<ul style="list-style-type: none"> - Fokuskategori grunnet fusjonen mellom RIAS og Mesta i 2025 - Videreføring av revisjonskrav fra byggherre innenfor UE-segmentet. - Vi har vurdert at våre leverandører innen denne kategorien er norske leverandører og har forhøyet utslag på sosialt under ESG kriteriene - Det er utført dokument-sjekk på lønns- og arbeidsvilkår - Prioriterte leverandører valgt ut for videre oppfølging i 2026 	Norge
Trafikkdirigering	<ul style="list-style-type: none"> - Forhøyet score på miljø knyttet til utslipp og sosiale forhold (særlig arbeidsforhold og bruk av utenlandske sesongarbeidere) - Risiko i produksjonen er primært knyttet til arbeidsforhold og bruk av sesong-basert, utenlandsk arbeidskraft, i tillegg til klimarisiko ved høyt energiforbruk 	Norge

Innkjøpskategori	Prioritert risiko	Geografi
Rekkverk	<ul style="list-style-type: none"> - Fokuskategori grunnet salg av Mestas rekkverkavdeling til Gjerde AS i 2025 - Oppfølging av egne ansatte, da dette vil være en UE-kategori for Mesta videre i 2026 - Vi har vurdert at våre leverandører innen denne kategorien er både norske og utenlandske leverandører og har forhøyet utslag på sosialt og miljø under ESG kriteriene - Det er utført fysisk revisjon hos to av hovedleverandørene i 2025 (én norsk og én utenlandsk leverandør), samt hos én europeisk underprodusent 	Norge og Europa (Nederland og Østerrike)
Skogdrift	<ul style="list-style-type: none"> - Fokus kategori i 2025 grunnet EURD- direktivet. - Funn viser risiko knyttet til avskoging på enkelte råvareprodukter. Underkategorier som er kartlagt er: Kaffe, gummi, brøytstikk, treverk til paller 	Norge
Utenlandske leverandører	<ul style="list-style-type: none"> - Fysisk revisjon hos to utenlandske leverandører i 2025, og en dokumentrevisjon. (Flere av disse ble revidert i 2024, og vil derfor følges opp igjen i 2026, eller ved behov) 	Tunisia, Romania, Spania, Danmark, Nederland og Italia
Annet	<ul style="list-style-type: none"> - Fjellsikring har også i 2025 ytret behov for innkjøpsinvolvering for å sikre avtaler fremover og innhenting av deklarasjon på etterlevelse av stålforbud fra Russland/utføre revisjoner/evaluering etc - Det er også utført sjekk for Israel-opprinnelse på kjøp utført i 2025, samt informasjonsbrev og prosess har blitt delt internt 	Israel og Russland

I tillegg til disse bransjene har man videreført arbeidet med kategoriene som ble utpekt i aktsomhetsvurderingen i 2024, grunnet risiko knyttet til opphavsland og/eller råmateriale innen disse kategoriene, som krever kontinuerlig oppfølging.

4.3 GJENNOMFØRTE TILTAK I 2025

Innkjøpskategori	Tiltak
Transport	<ul style="list-style-type: none"> - Det er utført en kartlegging av kategorien, og vurdering av konkrete tiltak planlegges i 2026 - I løpet av det neste året, gjøres det en kartlegging av skatt, avgift og arbeidstidsordninger - Oppfølgingsmøte i januar 2026 der det ses på konkrete tiltak (eks. revisjon og oppfølging)
Renovasjon og avfall	<ul style="list-style-type: none"> - Analyse av nedstrømsrapport - Revisjon på Norsk Gjenvinnings anlegg i 2026.
UE	<ul style="list-style-type: none"> - Hovedfokus fremover er å jobbe med på lønns- og arbeidsvilkår. - Kartlegging av utvalgte leverandører innen ulike kategorier for dokumentrevisjon og fysisk revisjon. - Det er gjennomført en tilfredshetsundersøkelse - 12 revisjoner utført i 2025
Bane	<ul style="list-style-type: none"> - Hovedfokus fremover er på lønns- og arbeidsvilkår. - Kartlegging av utvalgte leverandører innen ulike kategorier for dokumentrevisjon og fysisk revisjon. - Tre revisjoner utført i 2025.
Trafikkdirigering	<ul style="list-style-type: none"> - Hovedfokus fremover er å jobbe med lønns- og arbeidsvilkår, samt seriøsitet i bransjen. - Prekvalifiseringsdokument er utarbeidet og leverandører vil bli valgt heretter etter evaluering av besvarelsen, - Kartlegging av utvalgte leverandører innen ulike kategorier for dokument og fysisk revisjon. - Sju dokumentrevisjoner utført i 2025.
Rekkverk	<ul style="list-style-type: none"> - Oppfølgingsmøter mellom Mesta og Gjerde, og av egne ansatte. - Det er utført fysisk revisjon hos to av hovedleverandørene i 2025 (én norsk og én utenlandsk leverandør), samt hos én europeisk underprodusent.
Skogdrift	<ul style="list-style-type: none"> - Leverandører valgt ut for seriøsitetrevisjoner i 2026. - Denne kategorien vil også følges opp i forbindelse med et eget UE-kartleggingsprosjekt.

Innkjøpskategori	Tiltak utført i 2025
Utenlandske leverandører	<ul style="list-style-type: none"> - Fysisk revisjon hos to utenlandske leverandører i 2025, og en dokumentrevisjon. (Flere av disse ble revidert i 2024, og vil derfor følges opp igjen i 2026, eller ved behov). - Følges opp – revisjonsliste og rutiner for innkjøp varer og tjenester i 2026
Annet	<ul style="list-style-type: none"> - Vurdering av om innkjøp skal involveres i større grad innen IT-kategorien (outsourcing og innleie), for å minimere risiko innen kategorien. - Det er innhentet deklarasjon på etterlevelse av stålforbud fra Russland fra Mestas leverandører innen kategorien. - Det har blitt utført sjekk for Israel-opprinnelse på kjøp utført i 2025, samt delt informasjonsbrev og prosess internt. - Sjekk av startbankmedlemskap på alle norske aktive avtaler. To nye parametere lagt inn i kontraktsarkiveringssystem: Medlem i StartBANK og om leverandør er prekvalifisert.

Til høyre følger øvrige tiltak som er utført i 2025 innen andre bransjer i tillegg til de prioriterte over.

Innkjøpskategori	Tiltak utført i 2025
Salt	<ul style="list-style-type: none"> - Dokumentrevisjon fra tunisisk saltleverandør i 2025 og fysisk oppfølgingsmøte - Dialogmøter med leverandør og shipping selskap - Revisjon på lagrene i Norge for å sjekke kvalitet og stikkprøver; test til analyse - Datablad med kravspesifikasjon - Opprettet Environment Product Declaration (EPD) på salt produsert i Spania - Godkjente shippingselskaper/forsikring - Møte med rederier om bærekraftiltak i shipping (bunnstoff på båt, propell-løsning, drivstoffløsninger etc.) - Kontrakter (som etisk standard klausul, nominerte havner) - Årlig risikovurdering
Stål	<ul style="list-style-type: none"> - Oppfølgingsmøte knyttet til tidligere revisjon i Romania av Ikon som vi kjøper stålprodukter til snøoverbygg - Oppfølgingsmøter knyttet til to stålleverandører. - Utsendt dokument om importforbud fra Russland - Teams-møter med rekkverkteam/leverandør - Markedsanalyser for å følge med på risikokilder - Anbudsrunde på transport av stålet - Datablader for å sjekke opprinnelsesland og komponenter som kan være risikable ift. åpenhetsloven - Fysiske revisjoner av utenlandske produsenter
Arbeidstøy og verneutstyr	<ul style="list-style-type: none"> - Tverrfaglig involvering i vurdering av anbud - Vurdering av opprinnelsesland og risiko knyttet til dette ved utvelgelse av sortiment - Har sjekket resirkuleringsmåter, men prosjektet er kun i startfasen. Ingen god løsning per i dag pga. kjemikalier (brannhemmende) og utfordringer ifm. tilsmusset arbeidstøy
Underentrepriser (UE)	<ul style="list-style-type: none"> - Økt bruk av StartBANK - Anbudsrunde på trafikkdirigering – innspill fra tillitsmann rundt arbeidsvilkår - Redusert risiko gjennom etablering av ny kravspesifikasjon ved inngåelse av avtaler (f.eks. tariff) - Nye inngåtte kontrakter (inkluderer klausuler som ivaretar etiske standarder og åpenhetskrav) - Kontroll av lønns- og arbeidsvilkår i prosjektene - Revisjoner i kontraktens varighet

Innkjøpskategori	Tiltak utført i 2025
Maskiner og utstyr	<ul style="list-style-type: none"> - Livsløpsanalyse «fra vugge til grav»: Hvor kommer batteriene og råvarer fra og hvordan blir de behandlet når bilen skrotes? - Sjekke med leverandørene om de har kontroll på hele verdikjeden - Sjekke med shippingselskapet om det kommer nye CO₂-krav som vil berøre Mesta - Målinger på CO₂ på utstyr og flåte: Linx - Krav til opplæring for operatør/sjåfør: Ulike godkjente beviser og sertifikater - Bærekraft er med i evalueringsrundene - Vurdering av videresalg av maskiner og påfølgende kartlegging av verdikjede
Faglig oppdatering	<p>For å sikre at Mestas arbeid med åpenhetsloven er iht. god praksis og erfaringer fra andre, har vi deltatt på en rekke samlinger rundt temaet i 2025:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interne åpenhetslovsmøter - Interne aktsomhetslovsmøter tilknyttet relevant tema (eks. EURD, makropåvirkning, kartlegging av salg av maskiner). - Intervju med Etisk Handel om aktsomhetsvurderinger i Mesta: 04.03 - Risikovurderinger i MoreScope: 31.12 - Arbeidsgruppe, åpenhetsloven – EBA – 22.01, 04.03 og 25.11

5. FAKTISKE AVDEKKEDE NEGATIVE KONSEKVENSER

5.1 I egen virksomhet

I virksomheten har det blitt identifisert enkelte mindre avvik på arbeidstidsbestemmelser. Tiltak som opplæring og ytterligere oppfølging er iverksatt. Det er avdekket noen ufullstendige risikovurderinger knyttet til ytre miljø gjennom internrevisjoner som beskrevet i punkt 4.1. Disse er fulgt opp med tiltak der prosjektledelsen oppdaterer risikovurderingene.

5.2 I leverandørleddet

Det har vært avdekket enkelte mindre avvik i arbeidstid og lønnsforhold i forbindelse med revisjoner av UE. Disse har blitt fulgt opp med tiltak i regi av prosjektledelsen.